

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11C/98/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114206789
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2014:8114206789.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v právnej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35792752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o. so sídlom Kubáňiho 16, Bratislava, p r o t i žalovanému: E. D. D., S. XX.X.XXXX, M. Q., Š. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: OZ právna pomoc spotrebiteľom so sídlom Košice, Sofijská 13, IČO: 42247268, zastúpený: JUDr. Ladislav Mikluš, advokát so sídlom v Košiciach, Budapeštianska 8, o zaplatenie 981,76 Eur a prísl. takto

r o z h o d o l :

Súd žalobu z a m i e t a.

Účastníci a vedľajší účastník n e m a j ú nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca žalobou zo dňa 10.3.2014 sa domáhal zaplatenia istiny vo výške 981,76 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 9% ročne od 3.6.2012 do zaplatenia. Nárok uplatnil zo zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa 21.6.2010, na základe ktorej poskytol žalovanému úver vo výške 1.200 Eur. Žalovaný mal mu uhradiť v 36 mesačných splátkach po 73,86 Eur, zaplatil len 1234,04 Eur.

Žalovaný sa k žalobe nevyjadril a napriek riadnemu a včas doručenému predvolaniu bez ospravedlnenia sa na pojednávanie nedostavil, súd preto s použitím § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) konal a rozhodol v jeho neprítomnosti.

Vedľajší účastník na strane žalovaného žiadal žalobu zamietnuť, pričom poukázal na neprimerané vysoké úroky a civilnoprávnu úžeru, v dôsledku ktorej považoval úverovú zmluvu za neplatnú. Uviedol tiež, že RPMN v zmluve bola v nesprávnej výške, keďže v skutočnosti činila viac a to 105,36%. Považoval to za klamanie spotrebiteľa a konanie v rozpore s dobrými mravmi. Zdôraznil dôsledok v zmysle § 11 zákona č. 129/2010 Z.z. a v časti svojho vyjadrenia sa zaoberá posudzovaním zmlúv v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z.

Súd vykonal dokazovanie písomným vyjadrením žalobcu a vedľajšieho účastníka, zmluvou o revolvingovom úvere zo dňa 10.6.2010, zmluvnými dojednaniami, oznámením veriteľa o schválení úveru zo dňa 21.6.2010, oznámením o zosplatnení zo dňa 10.10.2011 s návratkou, kartou klienta a zistil tento skutkový stav:

Dňa 21.6.2010 účastníci uzavreli zmluvu o revolvingovom úvere pod č. 8300030566. Z obsahu zmluvy je zrejmé, že príslušný formulár zmluvy podpísal najprv žalovaný ako dlžník dňa 10.6.2010 s vyplnením údajov v bode 5 . Uvádza sa v ňom, že dlžník požaduje úver 1200 Eur, ktorý splatí 30 mesačnými splátkami po 73,86 Eur. Celkovo tak mal zaplatiť 2.215,80 Eur. V zmluve je RPMN za úver 70,00%, ročná úroková sadzba 70,02% a priemerná RPMN 51,49%.

Bod 6 zmluvy obsahuje údaje o schválenom úvere s tými istými údajmi ako v bode 5 s výnimkou RPMN za úver, ktorá v tejto časti je uvedená vo výške 68,25%. Veriteľ zmluvu podpísal dňa 21.6.2010. Druhá časť zmluvy sa týkala revolvingu. K jej realizácii však nedošlo.

Bod 8 zmluvy obsahuje označenie „Dohoda o poskytnutí služby uzavretá podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka“. Nasleduje bod 8.1 s týmto textom: „predmetom tejto dohody o poskytnutí služby je záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi na jeho žiadosť a po splnení nižšie uvedených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru a záväzok dlžníka zaplatiť veriteľovi odplatu za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok vo výške 202,62 Eur“.

V bode 8.2 sa uvádza: „dlžník je oprávnený, nie je však povinný, požiadať o odklad splatnosti splátok úveru/revolvingu po splatení prvých troch splátok za podmienky, že je dlhodobo práceneschopný, pričom dlhodobou pracovnou neschopnosťou sa rozumie pracovná neschopnosť začatá najskôr v deň uzavretia tejto dohody o poskytnutí služby a trvajúca dlhšie ako tri týždne alebo pokiaľ s ním bol skončený pracovný pomer. Dlžník je povinný toto svoje právo veriteľovi doložiť kópiou lekárskeho potvrdenia, ktoré preukazuje dobu trvania jeho pracovnej neschopnosti alebo kópiu potvrdenia o vedení v evidencii uchádzačov o zamestnanie alebo výpoveďou resp. dohodou o skončení pracovného pomeru alebo iného dokumentu, ktorý preukazuje skončenie pracovného pomeru, pričom odo dňa vyhotovenia ktoréhokoľvek z uvedených dokumentov do dňa ich doručenia veriteľovi nesmie uplynúť doba dlhšia ako dva mesiace“.

Podľa karty klienta je nepochybné, že žalobca z úveru žalovanému poukázal nie 1.200 Eur, ale len 997,38 Eur, teda z dohodnutého úveru 1200 Eur zrazil poplatok za možný odklad splátok v zmysle bodu 8.1 zmluvy vo výške 202,62 Eur. Žalovaný uhradil len niektoré splátky, naposledy 31.1.2012. Celkovo však zaplatil žalobcovi 1.234,04 Eur.

Listom zo dňa 10.10.2011 žalobca oznámil žalovanému zosplatnenie úveru v lehote 15 dní od doručenia tohto oznámenia. List bol žalovanému doručený do vlastných rúk dňa 13.10.2011.

Právny vzťah medzi účastníkmi je potrebné posúdiť podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (v danom prípade v znení účinnom od 2.4.2010 do 10.6.2013).

Podľa § 1 ods. 2 citovaného zákona spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu.

Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 9 ods. 2 citovaného zákona a medzi nimi pod písm. f/ je uvedená doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru; pod písm. k/ výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzami spotrebiteľského úveru a pod písm. j/ ročná percentuálna miera nákladov.

Podľa § 11 ods. 1 citovaného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov ak

a/ zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1

b/ zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až k/, r/ a y/

c/ zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do 3 mesiacov neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods.1 alebo

d/ v zmluva o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Nepochybne zákonodarca pod konečnou splatnosťou úveru v zmysle § 9 ods. 2 písm. f/ citovaného zákona nemyslel len stanovenie počtu mesačných splátok, pretože inak by sa uspokojil s náležitosťou pod písm. k/, kde sa uvádza aj počet splátok. Počet splátok teda nemožno stotožniť s konečnou

splatnosťou úveru a preto pri písm. f/ citovaného ustanovenia iný výklad než ten, že konečná splatnosť úveru musí byť určená dátumovo, neprichádza do úvahy (napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline 5Co 286/14 zo dňa 27.5.2014).

V zmluve však chýba aj ďalšia obligatórna náležitosť, ktorá je zakotvená pod písm. k/ citovaného zákonného ustanovenia, v zmysle ktorého v zmluve musia byť rozlíšené splátky istiny, úrokov a iných poplatkov, teda nepostačuje, ak je uvedená len suma predstavujúca súčet splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Uvedená informácia je totiž významná pre spotrebiteľa, najmä pre posúdenie výhodnosti daného úveru (napr. rozsudok Krajského súdu v Trnave 9Co 401/12 zo dňa 6.8.2013).

Podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) ak nebol právny úkon urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

Podľa § 44 ods. 1 OZ zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie návrhu na uzavretie zmluvy nadobúda účinnosť. Mlčanie alebo nečinnosť samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu.

Podľa § 44 ods. 2 OZ prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh.

V danom prípade z dokazovania vyplynulo, že výška RPMN bola iná v návrhu na uzavretie zmluvy zo strany žalovaného (70,02%) a iná v akceptácii žalobcu (68,25%). Je pritom bezvýznamné, že ide o zmenu pre spotrebiteľa výhodnú, keďže rozhodujúci je záver o tom, či vznikla platná dohoda o RPMN. S poukazom na citované ustanovenie § 44 ods. 2 vetu prvú OZ totiž v dôsledku tejto zmeny RPMN je potrebné vyjadrenie žalobcu v zmluve považovať za nový návrh, ktorý by však žalovaný musel písomne akceptovať, k čomu však nepochybne nedošlo. Neplatné dojednanie RPMN spôsobuje absenciu tejto povinnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, dôsledkom čoho je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. K totožnému právnenému záveru dospel aj Krajský súd v Žiline v rozsudku 6Co 211/2014 zo dňa 29.5.2014.

S poukazom na vyššie uvedené dôvody je potrebné úver považovať za bezúročný a bez poplatkov s poukazom na § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z.z. Žalovaný teda žalobcovi by mal vrátiť len sumu poskytnutého úveru, teda 997,38 Eur, a keďže zaplatil mu viac a to 1.234,04 Eur, žaloba je nedôvodná.

Už len pre úplnosť súd dodáva, že poplatok dohodnutý v bode 8.1 zmluvy súd považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku tak, ako to bolo vyslovené aj v rozsudku tohto súdu č.k. 11C 6/2014-62 zo dňa 11.4.2014, ktorý však nie je právoplatný. Súd pri tejto dohode totiž dospel k záveru o tom, že ide o hrubú nerovnováhu práv a povinností jej účastníkov v neprospech spotrebiteľa. Žalobca totiž žalovanému strhol spomínaný poplatok za to, ak by snáď niekedy v budúcnosti žiadal o odklad splátok, pričom by však musel splniť ďalšie podmienky (stanovenú dobu práceneschopnosti alebo skončenie pracovného pomeru), ale mohol by mu povoliť odklad maximálne troch splátok. Súd vyslovil tiež názor, že nie je možné vylúčiť súdnu kontrolu tejto zmluvnej podmienky s argumentáciou, že sa týka ceny. Posudzuje sa totiž nie cena, jej výška, ale celá táto dohoda, ktorá spočíva v tom, že spotrebiteľ má platiť za niečo, čo mu nie je dodané. Celá dohoda sa teda posudzuje komplexne a teda nie len výška stanoveného poplatku, ktorý však nepochybne vzhľadom na to, že predstavuje takmer 17% poskytnutého úveru len potvrdzuje záver o neprijateľnosti celej tejto zmluvnej podmienky. Nepochybne túto dohodu by bolo možné vyhodnotiť ako absolútne neplatnú aj pre rozpor s dobrými mravmi s poukazom na § 39 OZ.

Súd navyše považoval za neplatnú úverovú zmluvu aj v časti dohody o úrokoch a to s poukazom na § 41, § 39 a § 3 ods. 1 OZ. Dohodnutý úrok totiž predstavoval pri úvere 70,02% p.a., pričom z internetovej stránky NBS súd zistil, že pri spotrebiteľských úveroch v júni 2010 s dobou splatnosti od 1 do 5 rokov bola priemerná úroková sadzba 14,90% p.a., teda viac ako štvornásobne nižšia ako v spornej zmluve. Nepochybne ide o úžernický úrok, ktorý je potrebné považovať za neplatný. Súd už vo viacerých rozhodnutiach sa zaoberali platnosťou dohody o úrokoch v úverovej zmluve práve s ohľadom na korektív zakotvený v § 3 ods. 1 OZ, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Najvyšší súd SR v rozsudku v rozsudku 5Cdo 26/2011 zo dňa 24.6.2012 uviedol: „neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovanými bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek“. Najvyšší súd ďalej poukázal na to, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytol veriteľovi neprimerané, až úžernícke úroky. V spomínanom prípade išlo o dve zmluvy o pôžičkách, pri ktorých úroky presahovali takmer 4 až 5,5 násobne obvyklú úrokovú mieru v bankách. V tejto súvislosti možno poukázať aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove 3Co 151/2013 zo dňa 25.9.2013, ktorý konštatoval, že vzhľadom na vyššiu mieru rizika pri poskytovaní úveru nebankovými subjektmi sa dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie viac ako 100% proti priemeru bánk. K podobnému záveru dospel Krajský súd v Prešove aj v rozsudku 16Co 71/2011 zo dňa 8.12.2011, ktorý zdôraznil, že je neakceptovateľné porovnávať ceny úverov so subjektmi, ktoré ich dojednávajú v spoločensky nežiaducim rozsahu. Preto aj v danom prípade súd dospel k záveru o neplatnosti dohody o úrokoch s poukazom na § 39 OZ v náväznosti na § 3 ods. 1 OZ.

Náhradu trov konania si uplatnil len žalobca a vedľajší účastník, žalobca vo veci úspešný nebol, preto nárok na náhradu trov konania v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. mu neprináleží. Trovy konania, ktoré si uplatnil úspešný vedľajší účastník však súd nepovažoval za účelne vynaložené vzhľadom na to, že argumentácia vedľajšieho účastníka, ktorý žiadal žalobu zamietnuť pre civilnoprávnu úžeru bola nesprávna. Uvedený inštitút bol zavedený do nášho právneho poriadku až novelou Občianskeho zákonníka zákonom č. 106/2014 Z.z., ktorá je účinná od 1.6.2014. Vzhľadom na intertemporálne ustanovenie v § 879r však nie je možné tento inštitút použiť na nároky uplatnené z právneho vzťahu, ktorý vznikol pred účinnosťou spomínanej novely, čo je aj tento prípad. Navyše pre jeho aplikáciu by museli byť naplnené aj konkrétne subjektívne podmienky v zmysle citovaného ustanovenia, ktoré však neboli preukázané a objektívne ani nemohli byť vzhľadom na to, že súd nemal možnosť žalovaného vypočítať. Navyše súd musí skonštatovať, že vyjadrenia vedľajšieho účastníka, ktorý vystupuje aj v mnohých iných sporoch toho istého žalobcu sú v podstate totožné a sú v ňom menené len číselné údaje týkajúce sa konkrétnej zmluvy. To, že ide o blanketárne vyjadrenie vyplýva aj z tej skutočnosti, že v časti vyjadrenia vedľajší účastník sa zaoberá zmluvami uzatvorenými v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z., hoci v danom prípade išlo o zmluvu uzatvorenú podľa zákona č. 129/2010 Z.z.. Súd preto považoval za nespravodlivé, aby za takýchto okolností vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.